జన్మోత్సవమ్.

మాసిమాసిప్రత్యబ్దం వా జన్మర్క్షే కుమారశనివారసంక్రమణచం ద్రసూర్యగ్రహణాదిషు జన్మనక్షత్రయోగే జ్వరాదిమహావ్యాధి పీడాయాం వాఽపమృత్యుపరిహారార్థం ఆయుష్యహోమం కుర్యాత్॥ స్నాత్వాఽచమ్య॥ శుక్లాంబరధరం ఏవం ప్రీత్యర్థం మమ కుమారస్య అపమృత్యుపరిహారార్థం ఆయుష్యహోమాఖ్యంకర్మ కరిష్యమాణస్త...స్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యే॥ ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యే॥ గణపతిమభ్య

ర్చ్యపుణ్యాహవాచనం కుర్యాత్॥ తతః విధిప్రకారేణ నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహారాధనం మృత్యుంజయదేవతారాధనంచ కుర్యాత్॥ ఆయుష్యహోమార్థం బ్రాహ్మణాయ ఋత్విగ్వరణం దద్యాత్॥

ఆచమ్య... ప్రీత్యర్థం మమకుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఆయుష్యహోమం కరిష్యే॥ అగ్నిప్రతిష్ఠాపనాదిసర్వం కుర్యాత్॥ పక్వాత్ప్రయోగః॥ ముఖాహుతింహుత్వా॥ ఆయుష్మచ్ఛరోరవ దానధర్మేణాపదాయాయుష్టే విశ్వతో దధదితిపురోనువాక్యామనూచ్యాయుర్దా అగ్న ఇతి యాజ్యయా హుత్వా—నవగ్రహహోమం మృత్యుంజయహోమంచ కుర్యాత్॥ తతఃజయాదిహోమం కుర్యాత్॥ తతఃయథాశక్తి నవగ్రహదానాని కుర్యాత్॥ భూరిదానం కృత్వా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్॥ ఆశీర్వాదః॥

ఆయుష్యహోమవిధిః

మదనరత్నే శౌనకః॥ శ్లో॥ ఆయుష్యహోమం వక్ష్యామి శౌనకోఽహం ద్విజన్మనామ్। కుర్యాత్తుజన్మనక్షత్రేవిషువే సంక్రమే తథా॥ పౌర్ణమాస్యామమాయాంవా గ్రహణేచంద్రసూర్యయోః॥ అలంకృత్వాస్వస్తివాచ్యమన్నంనద్యాద్ద్విజాతయే॥అథాజ్యభాగపర్యంతం అవదానస్య సంపదా। ఆనోభద్రాః క్రతవఃత్యృచాంచదశకేన తు। ఇమంస్తోమ మర్హతఇత్యృచాం షోడశకేనచ। జాతవేదసేత్యృచాహుత్వాకృతంతతః॥ హోమశేషం సమాప్యాథ బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్తతః। స్వస్తివాచ్య ద్విజానన్నైర్ధేనుం దద్యాచ్చదక్షిణామ్॥ ఇత్యాయుష్యహోమః॥

ఆయుష్యహోమః.

యో బ్రహ్మబ్రహ్మణఉజ్జహార ప్రాణైశ్శిరః కృత్తివాసాః పినాకీ ఈశానో దేవస్సన ఆయుర్దధాతు తస్మైజుహోమి హవిషాఘృతేనస్వాహా॥ ఈశానాయేదమ్॥౧॥ విభ్రాజమానస్సరిరస్యమధ్యాద్రోచమానో ఘర్మరుచిర్యఆగాత్। సమృత్యుపాశానపనుద్య ఘోరానిహాయుషేణోఘృతమత్తుదేవస్స్వాహా॥ఘర్మరుచయ ఇదమ్

బ్రహ్మజ్జ్యోతిర్బ్రహ్మపత్నీషు గర్భం యమాదధాత్పురురూపం జయ
న్తమ్। సువర్ణరంభగ్రహమర్కమర్చ్యం తమాయుషే వర్ధయామో
ఘృతేన స్వాహా॥ బ్రహ్మణే జ్యోతిష ఇదమ్ ॥3॥ శ్రియం లక్ష్మీమౌపలా
మంబికాం గాం షష్ఠీం జయామింద్రసేనేత్యుదాహుః। తాం విద్యాం
బ్రహ్మయోనిగ్ం సరూపామిహాయుషే తర్పయామో ఘృతేన స్వాహా॥
బ్రహ్మయోనయ ఇదమ్॥౪॥ దాక్షాయణ్యస్సర్వయోన్యస్సయోన్యస్స
హస్రశో విశ్వరూపా విరూపాః। ససూనవస్సపతయస్సయూథ్యా ఆయు
షేణో ఘృతమిదం జుషంతాగ్ం స్వాహా॥ దాక్షాయణీభ్య ఇదమ్॥ ౫॥ ది
వ్యాగణా బహురూపాః పురాణా ఆయుశ్ఛిదో నః ప్రబుధ్నంతు వీరాః
తేభ్యో జుహోమి బహుధా ఘృతేన మా నః ప్రజాగ్ం రీరిషో మో
త వీరా స్వాహా॥ దాక్షాయణీభ్య ఇదమ్ ॥ ౬ ॥ ఏకః పురస్తాద్య ఇదం
బభూవ యతో బభూవ భువనస్య గోపాః। యమప్యేతి భువనం
సాంపరాయే స నో హవిర్ఘృతమిహాయుషేత్తు దేవస్స్వాహా ॥ ఈశా
నాయ బ్రహ్మణ ఇదమ్॥౭॥ వసూన్రుద్రానాదిత్యాన్మరుతోఽథ సాధ్యా
న్ఋభూన్యక్షాన్ గంధర్వాగ్ంశ్చ పితౄగ్ంశ్చ విశ్వాన్। భృగూన్
సర్పాగ్ంశ్చాంగిరసోఽథ సర్వాన్ ఘృతగ్ం హుత్వా స్వాయుష్యా
మహయామ శశ్వత్ — వస్వాదిభ్య ఇదమ్॥ ౮ ॥ విష్ణో త్వన్నో అన్తమ
శ్శర్మయచ్ఛ సహన్త్య। ప్రతే ధారా మధుశ్చుత ఉత్సం దుహ్రతే
అక్షితమ్ — విష్ణవ ఇదమ్॥౯॥ ఇత్యేకాహుతిరంతే॥

ఆయుష్కాములైనవారు వారివారిజన్మనక్షత్రమునందు జన్మతిథియందును కాగిర
కాలంబులలోను ఈయాయుష్యహోమమును చేయుచు వచ్చినవారు ఆయుర్వృద్ధిగల్గి

వర్థిల్లెదరు-తుదకు సంవత్సరమున కొకతూరి యైనను తనపుట్టినదినము నాఁడుచే యుంట మిక్కిలి మంచిదనిఫలితార్థము- శ్రేయాభివృద్ధికొఱకు బ్రాహ్మణసమారాధనము - నవ గ్రహదానములు మొదలగునవి జరుపుట శ్రేయాఽభివృద్ధి,

అథ జన్మోత్సవవిధిః.

వర్షదినే అథవా జన్మనక్షత్రేకుమారం ఆదౌ మంగళస్నానం కార్యం। నూతన కటిసూత్రం వస్త్రంచ ధారయిత్వా। అలంకృత్య-విధిప్రకారేణ గణపతిమభ్యర్చ్యపుణ్యాహం వాచయిత్వా॥ స్వజన్మ నక్షత్ర నవగ్రహపూజాంచకృత్వా॥ తతః ఆయుస్సూక్తపఠనం-తతః ఆయుస్సూక్త హోమంచకుర్యాత్ ॥ఆశీర్వాదః ఇత్యబ్దపూర్త్యుత్సవః